

Передплата

«РУСЛАНА» випускати:
в Австрії:

на півний рік . . . 20 кор.
ч. на рік . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
а: місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

півний рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодиноке число по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми отч і душу ми виреш: а не возьмеш милостя і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шапкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5^{1/2} год. пополудня.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Дембровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсманна.

Руконисп звертає ся лише на попереднє застереженє.— Реклямації неопечатаніє вільні від порта.— Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсванім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Вістник державних законів.

(До відомости руского духовенства і руских громад.)

(+) У Відні виходить від цілої черги літ урядове виданє державних законів і виконних розпорядків окрім німецького тексту п. з. Reichsgesetzblatt, у всіх інших язиках а також і в рускім язичі. Се виданє обовязана передплачувати кожда громада, бо незнанє законів і законних постанов не оправдує нікого, отже хто задля незнання стане в суперечности з законними постановами, не може оправдувати ся незнанєм закона і сам собі мусить приписати впливаючу з того шкоду. Тимто кожда громада повинна мати для ужитку громадян Вістник державних законів у своїй канцелярії, а само про себе розуміє ся, що по руских громадах повинно бути руске виданє сего Вістника.

Одначе давнійше спочивала редакция руского виданя в руках добре відомого Івана Головацкого, котрий намагав ся вводити тут церковщину і московщину, але робив се так нездарно, що виданє се не представляло ніякої вартости і не дивниця, що руска суспільність відносила ся до него зовсім байдужно. При иншій нагоді викажемо, як несумлінно і недбало була ведена редакция сего Вістника цілими десятками років.

Від десяти літ обняв редакцию Вістника державних законів др. Олександр Кулачковский, котрий не лише яко заводовий правник на основі практики відбутої в найвисшій трибуналі і по перворядних адвокатских канцеляриях осягнув відповідне до того приспособленє правниче, але яко ученик пок. проф. д-ра Омеляна Огоновского здобув собі потрібне наукове знанє нашої мови. Ціле десятилітє веде др. Ол. Кулачковский редакцию руского виданя Вістника державних законів з повним знанєм і великою уміlostю і зовсім справедливо можна сказати, що виданих доси десять річників Вістника становить справдешню скарбону рускої словні. Не тільки бо збогатила ся наша мова виробленими тим способом правничими висловами, але закони і виконні розпорядки містять у собі невичерпанє богатство висловів технолоґічних, промислових, торгових і тп., так що тим способом значно збога-

тила ся наша мова в науковім напрямі. Робота д-ра Кулачковского набрала тим більшої вартости, що він в справі всіх наукових висловів порозумівав ся з заводовими знавцями ріжних галузий науки.

Одначе та сумлінна і пильна робота в напрямі наукового виробленя рускої мови не по нутру противникам самостійного єї розвитку. Они раді би знов на вернути се виданє на те змосковцєне язичіє, яким ніхто в світі не говорить і не пише і для того добувають всяких сил, щоби наші громади не передплачували руского виданя Вістника державних законів, і тому радше передплачують польске виданє, щоби тим способом зробити злишним виданє руске. Тимто руске духовенство і всі сьвідомі наші люди повинні тепер подбати, щоби рускі громади передплатили на слідуєчий рік руске виданє Вістника. Кожда руска громада повинна передплачувати Вістник державних законів, кожда руска канцелярия адвокатска і нотарияльна, а також і уряди парафіяльні повинні би мати се виданє. Сего вимагає від нас народний обовязок, щоби сьмо піддержали виданє, котре має такі заслуги і таку велику досяглість для наукового виробленя рускої мови.

З подорожи до св. Землі.

Яффа.

(Дальше.)

Напротив нас іде Араб і несе щось чорного, з чого капає вода. Ніяк не можна розібрати, що се таке: Видко чотири ноги, між тим ніби уха, а ціле покрите волосєм. Впакував ся між нас, а кождий усуває ся чємнєнько і скоро, щоби не дістати штовханця або не обмочити ся. Се водоноша ніс воду в шкірі з барана.

Що крок инший вид. Похід посуває ся дальше брудною улицею висипаною ріняками. Не видко тут якогось пляну в визначуваню улиць, бо улица, видко, залежна від каменіць, крутить ся і ломить ся, як в лябірінті. Доми майже всі однакові, виглядають з далека як руїни старого міста, краски сіро-темного каміня. Вікна всі закратовані, а до того малі і заложені вщє сіткою, похожі на арешти.

Одна зелень цвєтів відбирає вікнам сум, однак єї цвєти цілковито заслонюють невеликі вікна. Хто хотів би вдруге вернути ся тими улицями, якими перей-

шов, не докаже сего, хоч якби був до-тепний. Доми всі однакові, що кілька кроків улица закручує ся, улиці без назв і без чисел. Які ті люди ві всім консервативні. Тут видко непотрібний листонош, бо і так не знав би, де кого шукати. Туреччину виручають тут инші народи, бо мають власні почти, і уживають навіть своїх марок, лиш назва грошей є турецка с є «пара» менше більше нашого 1/2 сотика. Скринок на листи на улиці, як в Європі, там не знають, лиш така скринка є на почті, в приюті, або в готели. Турецка почта не тїшить ся довірем, бо нераз листи з документами валяли ся по сьмітниках.

Минаємо каварню арабску. На низких столиках, або на диванах зі зложеними на вхрест ногами сидять вже Араби, хоч се вщє досить ранєнько, попивають чорну каву і смоктають люльки. А цікава ся люлька. Є фляшка, а в ній троха води, яка що хвиля булькоче. Сей вид зацікавив нас і ми стали приглядати ся, мимо того, що повинні були поспішити на благодарственну службу божу. Підбіжимо за хвилю. Араб флегматично дальше смоктає, а вода булькоче. Хочби троха зденервував ся або усміхнув ся, а то, ні! Чи може кождий Євровець так робив, переходячи біля сеї каварні, і тубольці уважають се за характеристично європейске, або може палєє нарґілі (тютюну) уважають за дуже важну чинність. На верху фляшки уміщена нарґіля, а на ній розярений вуголь; від сего верхка іде провід через воду, виходить боком і творить довгий цибух закручений в кілька вузлів. Сі палачі сиділи таки на улиці, а ми видачи їх поважні міни не поважили ся їх торвнути і з пошаною чи обавою виминали їх.

Дальше сиділи попід мурами бідолых, самі мужчини. Черти їх лица правильні, навіть гарні, а убранє полатанє, брудне і підвязанє шнуром. Дивним дивом єї не витягали рук по бакшіш. Може вид офіцира поліційного, якого нам призначено для безпечности вязав, їх нахальність.

Завертаємо на право. Уличка дуже вузка, іде в гору по сходках з каміня. Ніс і око запримічають більшу нечистість, так що мимо волі виривають ся з наших уст слова: «як на краківскім, — певно тут улица жидівска!» і так дійсно було!

На сій улиці вилягла маса дїтвори і починаючи від дволїтної дитини, всьо кликало і домагало ся «бакшіш». Паломники не щадили і роздавали бакшіш

голій, босій і кучерявій дівчорі жидівській. За хвилину вийшли ми до святині св. Петра, де о. Мись відправив співану службу Богу. Співав хор питомців і паломників під проводом о. Турули, а простора святиня аж лунала від співу українського народу. В сій святині римського обряду одно впало в око, а се брак кольорових цвітів на олтарях. Замість сего були цвіти з металевої позолоченої бляхи.

(Дальше буде).

Виборчий примус.

(З комісії виборчої реформи).

На вчорашнім засіданню комісії виборчої реформи пос. Шведель зажадав реасумції §. 4. в цілі поставлення додаткового внесення. Реасумцію ухвалено, а після сего пос. Шведель поставив внесення на заведення виборчого примусу. Против сего внесення промовляли шп. Грабмаєр, Тавчар, Адлер, Лехер і Хоц а пос. Гесман вніс, щоби задля охорони виборів перед тероризмом соціалістів в засаді ухвалено виборчий примус.

Міністер внутрішніх справ др. Бінерт вказує на тягар, яким би було для населення ухвалення виборчого примусу, однак полишає комісії децизію в сій kwestії. Вкінці заявляє, що колиб більшість комісії була за заведення виборчого примусу, тоді внесення пос. Гесмана становило би посередню дорогу.

Пос. Груби вніс, щоби комісія вибрала субкомітет з 10 членів, який застановив би ся над справою заведення виборчого примусу і в часі трьох днів предложив повній комісії справозданя з відповідним внесенням. Се внесення ухвалено.

На тім перервано наради і засіданя відложено до 6. год. вечером задля вибору субкомітету і дальшої дискусії.

Удільні землі в Росії.

(Конець).

Далеко більше землі було придбано иншими способами, які не потребували грошових утрат. Жерелом, з якого «удільное відомство» брало землю, були державні землі, а способами, якими ці землі переходили на власність уділам, були заміна, або розмежування, або й просто царські укази. Року 1860., «удільное відомство» проміняло частину своїх земель, що були розкидані в 18 губерніях, на казенні землі Сибірської губернії і, не витративши й копійки, одержало на власність півтора мільона десятин землі. При цій нагоді уділам достало ся 600 тисяч десят. лісу, який у той час не приймали на рахунок; тепер же цей ліс дав більш, як 32 мил. карб. прибутку. В 1845 р. уділи проміняли свої «корабельні» ліси в Пермській та Костромській губ. — 19,759 дес. на 40,790 дес. таких же казенних лісів у Сибірській губ. В 1856 році 1 мил. десят. лісів в Вологодській губ., про які довго була суперечка між скарбом і уділами, перейшли до уділів. В Архангельській губ. в 1808 році було одділено 1,200.000 дес. лісів на тимчасове користування селянам, а потім ці

ліси перейшли до «удільного відомства». В 1888 році «удільне відомство» проміняло свої ліси в Ордовській та Сибірській губ., всього 116,713 дес. на многоцінні лісні дачі в знаменитій Біловіжській пущі та Свіслочській дачі в Гродненській губернії, що належали скарбові. Через переділ в 1861—1862 р. до уділів перейшло півтора мільона десятин лісів Важського округу, Архангельської губ. На підставі царських наказів до уділів перейшли 1869 р., після завоювання Кавказу, 112 тис. дес. землі в Пятигирському повіті, а в 1870 р. маєток Абрау, в якому було 7230 дес. землі. — Всіми оціми способами «удільне відомство» в протязі 19-го віку придбало собі стільки земель і лісів, що, виділивши в 1865 р. після скасування кріпацтва удільним селянам 4,523.000 дес. землі, воно тепер має ще мало не 8 мільонів десят., з яких придбано купівлею всього коло 2 мил. десятин.

Але, наділяючи своїх бувших кріпаків землею, «удільне відомство» й тут подбало про свою користь. Перед волею удільні селяне володіли 4,053,680 дес. землі, або по $4\frac{6}{10}$ дес. на душу. По уставним грамотам «удільне відомство» дало селянам 3,983,319 дес. доброї землі, себ то на 70,326 дес. менше, ніж вони мали раніше ($1\frac{7}{10}\%$), причому в 6 губерніях вони одержали більше, а в 13 (з 20-ти) у них було одрізано від 2 до 22 процентів того, що вони мали. Далі, «удільне відомство» повинно було одержати за землю, що одійшла селянам, 51 мил. карб. Як відомо, нанам скарб виплатив за землю, що одійшла селянам, не чистими грішми, а викупними свідоцтвами, за які зараз не можна було взяти стільки чистих грошей. «Удільному» скарбу повинен був виплачувати готовими грішми всі 51 мил. карб. в протязі 49 років. І тепер ще, коли вже викупні платежі з селян давно зменшено (з 1881 р.), а в 1907 р. вони і новісім будуть скасовані, «удільне відомство» буде одержувати що року по 3 мил. карб. аж до 1914 року.

Вся історія удільних земель показує, як «удільне відомство» уміло користуватись з того, що в законі не ясно були значені права цього відомства на землю і відносини його до державної власності. Коли було, н. пр. «відомству» користно міняти, або розмежовувати удільні землі на державні, воно було тієї думки, що удільні й державні землі — то все одно. Колиж приходило ся продавати свої землі, як напр. після скасування кріпацтва, «удільне відомство» підкреслювало, що удільні землі — то є такаж власність, як і всяка инша приватна власність.

Законом 12 серпня частина удільних земель призначена на продаж селянам через крестянський банк. Не кажучи вже про те, що такий спосіб рішення земельного питання зовсім протилежний тому, який пропонувала державна дума, треба мати на увазі й те, що цим законом удільні землі в сьому прирівнюють ся до инших приватних земель, а це при тому виключному становищі, яке має «удільне відомство», не може зробити користи державі й селянству.

Виборча ординація в Росії.

В міністерстві внутрішніх справ, — як доносять «Русск. Ведомості» — опрацьовано вже проєкт нового виборчого права, який правительством внесе в новій думі безпосередно по її скликанню.

Автори проєкту прийняли засаду загального виборчого права. Після сеї засади горожани мужеского пола, числячі 25 літ, без різниці народности, віроісповіданя, стану, цензу маєткового і суспільного, користають з виборчого права. З сего права не користають натомість жінчини та мужчини, карані судово, або що до яких веде ся слідство в карних і політичних справах, zagrożених відняттям горожанських прав. За засаду прийнято також, що кожних 150.000 населення має право вибору одного послів. В сей спосіб число послів до думи побільшить ся знатно і дійде до 800. Сей засада вийде також в користь більших міст, з яких Петербург буде вибирати 10 послів замість 6, Варшава 5 замість 2 і по 3 замість по одному Одеса, Київ, Харків, Ростов над Доном і Лодзь. Міста низше 150.000 утратять очевидно право вибираня власного посла.

Що до способу голосованя, то безпосередність найде приміненя тільки в таких містах, що мають право самостійного вибору одного власного або більше послів. Таких міст в цілій державі є тільки 10, вчисляючи в се вже обі столиці. В менших містах і в цілім краю буде двостепенна система виборів, щоби уникнути доконечности величезних зїздів виборців та получених з ним недогідностей і небезпеченьств. Надто так правительственні, як і шляхоцкі круги старають ся о заведення пропорціональної системи голосованя. Однак належить зазначити, що нова виборча система не буде вже примінена при виборах до теперішньої думи, а внесуть її доперва яко проєкт на перших засіданях сеї палати, зараз по її отвореню, яке наступить в марцю.

Політичні вісти.

Цлова війна Австро-Угорщини з Сербією не тільки не скінчить ся, а і прибере острійші форми. Вправді вчора легатійний радник посольства в Білгороді вручив сербському правительству ноту, яка заявляє готовість дальших переговорів, відкидаючи zarazом дотеперішні сербські пропозиції — однак всяві дальші пертракції стали відай вже безпредметними, бо як довідує ся W. Allg. Ztg., Сербія поробила вже ось які замовленя: Скорострільні гармати і гірську артилерію замовила у Франції; 150-мільонову позичку зятягнула у французских та німецьких банкірів; великі державні замовленя поробила через емісійні банки і різні фірми у Франції, Англії, Німеччині і Бельгії, а що до достави нафти і соли заключила умову з Росією.

Союз. Держави північної Америки заняли остров Кубу. Там шаліло від довшого часу повстаня і всякі змаганя посередництва між повстанцями а президентом Пальмі і его сторонниками не мали

успіху. Тому рішив ся президент Рузвельт зайняти острів оружною рукою. Стало ся те в протягу двох днів і не тільки без найменшого проливу крови, але навіть з вдоволенем обох спорячих сторін. Се є доказом, який умучений був край безплідною межусобицею, а з другої сторони повного довіря населеня до як найкрасших інтенцій американської інтервенції. В п'ятницю висів на кубанську сушу відділ американських вояків. В суботу рано оголошено на острові провізоричне правління з рамени Союзних Держав. Секретар стану для воєнних справ Тафт оголосив, що обнімає правління, а єго відозву, з виложенем причин і наслідків сего факту розкинено в тисячах екземплярів. Відозва зредагована в дуже уміркованім тоні і зробила дуже добре вражінє між тубольцями.

Тафт замахав в палаті президента кубанської республіки Пальми, а сей добровільно і з охотою віддав свою проблематичну власть з єго руки. Тафт казав увільнити в'язненого генерала Гомеца і інших політичних в'язнів та на їх просьбу установив комісію до розсліду їх справи.

Соціально-демократичний конгрес в Мангаймі прийняв в суботу 323 голосами против 62 резолюцію Бебля і Кавцкого, щоби управи партії перед ухвалою масового страйку порозуміли ся з центральним комітетом заводових стоваришень. Відтак конгрес прийняв однодушно другу резолюцію Бебля, висказуючу симпатії російським революціоністам. На слідуєчий рік конгрес соціальної демократії відбуде ся в Ессен над Рурою. По трикратнім оклику в честь соціальної демократії замкнено конгрес.

Просимо відновити передплату.

НОВИНИ.

— **Календар.** В середу: руско-кат. Евстахія, Татіяни; римо-кат. Кандида. — В четвер: руско-кат. Ковдрата, Іпатія; римо-кат. Франца Серафа.

— **З Відня** доносять нам: Дня 25. с. м., відвідав руску церкву св. Варвари у Відні високий гість, сексонський королевич о. Макс, що є професором теології на університеті в Фрайбурзі. Оглянувши внутрішнє уладженє церкви, відвідав він і руского пароха о. Шуха в єго мешканю, інформуючи ся про справу нашої Церкви і обряду, котрими задля студій интересує ся. По церковно-славянськи читає князь Макс зовсім добре, а хоч чужий нам по язичі і вірі, полюбив так наш обряд, що з замилованєм єго студіює, причім носять досить довгу бороду та одяг східного крою.

— **„Народна Гостинниця“.** Вертаємо ще раз до сеї промислової нашої інституції, бо як львівські Русини нею интересують ся, то не менше провінція рада би знати, що з там величезним підприємством діє ся. Каменниця з внутрішнім урядженєм коштує прецінь 400.000 К, а се не аби який гріш. Неоден зложив в „Народній Гостинниці“ уділи або депозит, а є много таких, що мають намір вписати ся в члени сего стоваришеня і виглядають вистий про поведженє підприємства. Всіх можемо впевнити, що коли Бог поможе, аби так дальше поводило ся „Нар. Гостинниця“ як в перших двох днях, то будучність єї буде не лише запевнена але прямо світла. Гостей повно і на помешканях і в реставра-

ції та каварні Сі послідні підприємства, хоч не є в заряді самого товариства, однак від їх поведженя залежить висота чиншу. Найліпшим доказом доброго початку реставрації є обвинженє від нині ціни страв від 10 до 20 сот. на кожній страві. Нині в обідній порі було так повно, що прямо не було де сісти. Гості — самі Русини, переважно духовенство з провінції, Настрій гостей веселий, бо кожний чув ся немов у себе дома. Тепер аж виявляє ся, як конечно потрібна була така руска гостинниця.

— **Пожарний „Сокіл“ в Ямниці** (повіт Станиславів) засновано на статуті львівського „Сокіла“. Намісництво вже затвердило статут.

— **На львівській політехніці** було в минулім шк. році 1325 слухачів, а се на виділі: інженерії 836, сухопутного будівництва 113, будови машин 266 і технічної хемії 110. По народности було 1002 Поляків, 93 Русинів, 5 Чехів, 2 Німців, 1 Москаль, 1 Француз, 1 Англичанин і 127 без народности (певно Жиди, яких народности не знають). По віроісповіданню було: 1007 римо-кат., 103 греко-кат., 3 вірм.-кат., 17 евангеліків, 2 греко-оріент., 190 мойсеевого іспов. і 4 безвірки. Крім 204 з Росії і 3 з Німеччини всі прочі були родом з Австрії.

— **3 львівської архієпархії.** На конкурс з речинцем до 15. листопада виставлені парохії: 1) Полоничі, 2) Закомаре, 3) Стрілків, 4) Шельпаки, 5) Щирець, 6) Янівка, 7) Яевиска, 8) Братківці, 9) Черепин, 10) Баличі нагірні, 11) Ілів, 12) Креховичі і 13) Незнанів. Хто дістане презенту на парохію Щирець, має при канон. інституції дати заяву, що годять ся на виключенє з парохії Семенівки з ерекціоноальною землею, що там находить ся. — Завідателем перегибського деканата іменованій о. Юл. Твардизевич з Лопянки. — Завідательства парохій дістали оо.: Вас. Владичин в Дрицеві, Мих. Горчинський (ex surgendo) в Братківцях і Стеф. Новосад в Незнанові. — Сотрудником в Орхівці назначений о. Леонтий Куницький. — Канон. інституцію дістали оо.: Павло Кульчицкий на Суходіл і Іван Ілевич на Баличі подорожні. — До канон. звязи прийнятий студент богословія Юст. Ільницький. — Студент богословія Вас. Медичкий увільнений з канон. звязи для прийнятя до станиславовської епархії. — Конкурсний іспит для убігаючих ся о парохії буде 31. жовтня і листопада 1906. р.

— **Смерть парохіянина.** Польський парох костела в Глеспорт, Па., в Спол. Державах, кс. А. Гаретка, застрілив свого власного парохіянина, Йосифа Краевского Між згаданим ксьондаєм а єго парохіянами були через довший час якісь непорозуміння що до провадженя парохіяльних книг. Недавно відбув ся парохіяльний мітинг, на котрім вибрано комітет із шістьох членів, що мали єї книги від пароха відобрати. Комітет удав ся до сьвященника і зажадав видачі парохіяльних книжок. Кс. Гаретка не хотів книжок видати і через то прийшло до острої переналки. Члени комітету намагали ся видерти єї книжки силою, а тоді парох почав стріляти з револьвера. Одна куля відлнула Краевского в черево і він небагом помер. Кс. Гаретка віддав ся сам в руки властей. (Амер. „Свобода“).

— **Що треба для наших сіл?** — питає кївська „Рада“ і так пише в тій справі: По деяких селах новгород-сіверського повіту селяни дуже мало сьвідомі що до національности. Їм відомо, що вони не москалі, а малороси, як вони кажуть: а хто се малорос, які єго потреби і чим він відріжняє ся від москаля, сего не скаже. Русифікація вже богато ветигла лиха наробити, та не глибоко вросла. Щоб запобігти лихови треба приложити чимало праці. У нас тепер помічає ся ось що: На вечерницях гуляють хлопці й дівчата. Говорячи одно до одного вони вимовляють „што“ і калічать деякі слова на московський лад. Се вони вважають на найкрасшу мову і сим пишають ся. Та хай би так балакали тільки хлопці, а тож і дівчата туди звертають. Як яка небудь дівчина, задерши

вгору носа, каже до своїх подруг: „Пайдьомте дівчата“. Особливо ті дівчата москалять, які були наймичками у панів по містах. Не можна сего прикладати до всіх, є й такі, що не вважаючи на те, що вони у панів, а гомонять своєю мовою. А то трапляє ся ще й красше: один парубок, що був на залізниці, навчив ся калічити московську мову. Тепер він і дома калічить та ще й з викрутасами, а побачивши яку небудь українську книжку, каже: „Какой это поганой язык малоросійской“. І се він каже в своїй рідній семі, що вся балакає по українськи. Помічає ся ще й таке: багато селянок шиють собі „кохти“ і довгі спідниці щоб, мовляв, підходити до панів. Та як убере ся яка дівчина в таку „кохту“ та довгу спідницю, то хоч зараз її на город горобців ганяти Українські пісні розповсюджені, але чимало є й „шахтьорських“ (фабричних), а се дуже погано. Чимало пісень співає ся, як кому спаде на думку. От таке то помічає ся по селах, а хто й що сему виною? Перш усього винна українська інтелігенція, що відцурала ся від свого народу і стала перевертнями, „панами“-москалями. Друге — мало по селах українських книжок, а хоч і є які, то звикши по школах калічити свою мову і єї книжки читають тоуж каліченою мовою. Щож треба для наших сіл? 1) Української школи, 2) даремних бібліотек виключно з українських книжок; 3) кіосків, щоб продавати українські книжки; 4) сьвященників-Українців. А як се буде, то й сільська панота (вона теж має велику вагу) сама знову поверне ся до Українців, бо вона: Як квітка на полі, Пече сонце, гойда вітер, Всякий рве по волі.

— **Викрите боевої організації.** Причина оводішних ловів війська в Варшаві на робітників при будові мосту на Вислі вже вияснили ся. З Петербурга приїхав був перед місяцем агент поліції і перебраний в військовий мундур одного з варшавських полків почав знакомити ся з терористами. Він підняв ся вести соціалістичну пропаганду у війську. Агента втаємнено у всі справи і познакомлено з многими членами соціалістичної і крайно-боевої партії. Коли він вже звав всіх, кого було треба, здав звіт своїм настоятелям і тоді зроблено великі лови на терористів. З поміж арештованих тоді кількатор осіб, агент пізнав 20 знакомих єму терористів і тих замкнено в варшавській цитаделі.

— **Школа проти алькоголю.** Берлінська шкіль, на урвава признала, що найліпше розпочати борбу з алькоголізмом таки в школі. В Берліні є така установа, що дітям при висуваню до школи оглядає шкільний лікар. При тій нагоді передає він матерям дітий памяткову публікацію, в якій подає ся склад всіляких алькоголічних напиктів, обговорює ся шкідливі наслідки вживаня сих напиктів і недуги, які захоплюють людей у пізнійшій віці через алькоголь. Вказує ся також на те, що тіло алькоголіка є менше відпорне на зараженє та що алькоголіки дуже склонні до душевних недуг, а при тім допускають ся дуже легко всіляких злочинів. Родичам виказує ся у тім виданю мала поживна єтійність алькоголічних напиктів в порівнаню із иншою їдою, а при тім завзиває ся їх, щоби замість алькоголічних напиктів давали їм радше молока, какао, овочів і води з цукром. На кінці звертає ся увагу родичів на лихі наслідки, які ведуть за собою недільні прогульки, що кінчуть ся пиятем пива і остерігає ся також родичів, щоби діти ніколи не лягали пізно спати.

— **Дрібні вісти.** З днем 15. жовтня 1906 заведить ся при ц. в. уряді почтовім в Королівці коло Коломиї тижнево чотироразову службу сільського листноосця для місцевости Корнич.

Дня 21. м. м. о 5. годині рано вибух огонь в селі Вишнівчику і знищив 35 загород селянських разом з будинками господарськими і запасами збіжжя. Звиш 60 родин остало ся без стріхи й хліба. Страшний вітер, який лютяв ся під ту пору, спиняв ратунок як місцевої так і сусідних сторожий пожарних. Загальну шкоду обчислюють на звиш 100.000 К.

Для несення помочи погорільцям завязав ся комітет.

Львівський магістрат ухвалив побудувати дві ждальні на кінці лінії електричного трамваю на Личакові і коло стрийського парку. Ждальні будуть цілі велізні і будуть коштувати 14.000 К.

До наших П. Т. Читачів! Кухню з реставрацією Готелю Французкого у Львові обняв в неділю 30. вересня славнозвісний кохмайстер з Варшави, п. Адам Кільянович, котрий в посліднім часі був шефом кухні п. Л. Богусевича в Готели Імперияль. Львів дістав отже взірцево уряджену, здорову, смачну і дешеvu кухню. Вечерами концерти військової музики 15. п. п. під батutoю капельника п. Конопаска.

Телеграми

з дня 2. жовтня 1906.

Відень. На винішнім засіданю палати послів внесено між иншими інтерпеляцію, підписану всіма сторонництвами в справі аванзових відносин почтових практикантів, з жадаєм, аби в часом стали они всі іменовані урядниками XI. ранга. Друга інтерпеляція посла Штайнера відносить ся до вістий про заведенне артилерії кравської оборони.

По відповідях міністрів дискутовано над наглядчим внесенем п. Гибеша в справі товариств обезпечень робітників перед нещастем.

Будапешт. Рада міністрів нараджувала ся вчора цілий день над бюджетом на 1907. рік.

Петербург. З тайного архіву украдено мобілізаційні пляни на полудневих границях держави. Підозріного о спілку в крадіжці полковника увязнено.

Комісія зложена з заступників всіх міністерств заявила ся за знесенем вільного порту у Владивостоці.

Матеріяли до національно-політичного і культурного життя Русинів.

До історії конгруи руского духовенства.

Aus dem Berichte des galizischen Landes Gubernii 18/1 1787 über die Pfarr-Regulierung des gr. kath. Ritus.

(Конець).

2: Mittels Hofdekretes v. 25. April 785 ist befohlen worden, sich bei Erstattung des Pfarregulierungs-Plans zugleich über die Kongrua, die für die griechisch-kath. Seelsorger festzusetzen wäre, zu äussern. Den Massstab hinzu müssen entweder 1-mo die Kräfte des Fonds, aus dem die Dotierung bestritten werden muss, oder 2-o das Bedürfniss der zu Dotierenden, oder endlich 3-o die grössere oder mindere Beschwerlichkeit geben, die mit der Ausübung der Seelsorge in einer Pfarre, im Verhältniss zu einer anderen verbunden ist, dass an einer Dotierung des ruthenischen Klerus nach den Kräften des galizischen Religions-Fond ohne Inhilfenennung des allgemeinen Religionsfonds nicht zu decken sei, kann Euer Hochlöbl. Hofstelle aus der Lage dieses Fonds nicht zweifelhaft scheinen, die Kräfte des allgemeinen Religionsfonds aber sind uns nicht bekannt.

Soll die Kongrua der gr.-kath. Pfarrer mit Rücksichtnehmung auf ihre Bedürfnisse festgesetzt werden, so scheint uns nicht nöthig einen anderen Betrag in Vorschlag zu bringen, als den Eine Hochl. Hofstelle sich vorbehalten hat, bei den Seelsorgern des lateinischen Ritus einzuführen Wahr ist es, dass der ruthenische Geistliche dem lateinischen weit nachstehet, und dessen Lebensart von jener der Bauern wenig oft gar nicht un-

terscheidet. Die Bedürfnisse und die Fähigkeiten des einen und des anderen sind gleich eingeschränkt. Würde man aber dem Zweck der Sache nicht gerade zuwieder handeln, und mit sich selbst in Widerspruch gerathen, wenn man bei einer Einrichtung, die ihren Nutzen so wie den Ruhm Sr. Majestät auf die entfernte Nachkommenschaft fortpflanzen soll, sich unter dem Ruthenischen Pfarrer immer nur einen verkleideten Bauer vorstellte, und sich ihn immer in einem jetzigen Stand dächte! Würde man nicht mit der einen Hand aufbauen, und mit der anderen wieder niederreißen, wenn man auf die Erziehung und Bildung der ruthenischen Geistlichkeit so viel Geld und Mühe verschwenden wollte, und die so sorgfältig gebildeten Seelsorger, zum Pilug verdammen; wenn wir also in dem Vordersatze, dass der ruthenische Seelsorger hier nicht in seiner jetzigen, sondern in seiner künftigen Lage zu betrachten sei, nicht irrig sind, so muss wohl auch die nachfolge richtig sein, dass die Kongrua des lateinischen Pfarrers, auch jene des ruthenischen sein solle, vorausgesetzt, dass sie von dem Bedürfnisse der zu Dotierenden ihre Bestimmung erhält; vielmehr dürfte der ruthenische in dieser Hinsicht auf eine Vermehrung schon darum Anspruch machen können; weil er nicht nur sich selbst, sondern auch eine oft zahlreiche Familie zu unterhalten hat.

Billig aber ist es, dass die Belohnung mit der Arbeit in Verhältniss gesetzt werde, wie es auch bei dem lateinischen Ritus der Unterschied der zwischen Pfarrern, Lokalkaplänen und Kooperatoren gemacht wird, beobachtet werden wird, die bei dem griechischen Ritus unbekannt Benennung der Lokalkapläne haben wir nicht nothwendig geachtet einzuführen, und daher jedem Vorsteher in der Seelsorge seine dermalige Benennung Pfarrer belassen.

Wir sind aber des Ermessens, dass der eine grössere Anzahl Seelen zu übersehen hat, auch besser, als ein anderer, der nur einen kleineren Pfarrbezirk versieht, zu dotieren sei. Um also die uns vorgelegte Frage von der Dotierung der ruthenischen Seelsorger, an befohlenermassen zu beantworten, sind wir des an Ziel setzlichen Dafürhaltens, dass die Pfarrer, die nicht über 600 Seelen in ihrem Kirchspiel zählen, den Lokalkaplänen des lateinischen Ritus und die übrigen den Pfarrern dieses Ritus in der Kongrua gleich zu halten wären.

До петиції деканів о додаток по 100 зр. доданий отсей спис деканів:

Dekani 21. Mai 1786:

- Nicolaus Rymbala Trembowlensis.
- Jacobus Kawecki Mikołajowiensis.
- Gregorius Danikiewicz Leopoliensis.
- Antonius de Matkow Wołkonowicz cancel. Cath. Hal. Decanus Tyśmienicensis.
- Alexius Hankiewicz Tarnopoliensis.
- Theodorus Błoński Żółkiewiensis.
- Stephanus Mokrzycki Obroszynensis.
- Eustachius Czaykowski Glinianensis.
- Basilius Tarnawiecki Pistynensis.
- Gabriel Białogurski Olesensis.
- Leo Modrzejowski Horożanensis.
- Joannes Zahajniwicz Szczyrcensis.
- Gregorius Pietruszewicz Kulikowiensis.
- Jacobus Grabowiecki Brodyensis.
- Constantinus Moyszeowicz Żałoścensis.
- Stephanus Kolankowski Horodencensis.
- Mathias Kolankowski Ottyniensis.
- Michael Błoński Chodorowiensis.
- Joannes Żytecki Zbarażensis.
- Joannes Lewicki Stanislaopoliensis.
- Stephanus Lewicki Żukowiensis.
- Joannes Lewicki Żurawnensis et Wojnitowiensis.
- Jacobus Dąbczewski Strzeliscensis.
- Demosthenes Fedkiewicz Czortkowiensis.
- Stephanus Zarudzki Zborowiensis.
- Onuphrius Czarnecki Kossowiensis.
- Joannes Partykiewicz Husiatynensis.
- Mathias Huczyński Skolensis.
- Andreas Biliński Zydaczowiensis.
- Joannes Angełłowicz Bobrecensis.
- Gregorius Dawidowicz Strum. Kamioncensis.
- Alexius Kapuściński Leśniowiensis.
- Theodorus Jarimowicz.
- Michael Koziński Tłumaczensis.
- Joannes Zawatarnicki Brzeżanensis.
- Eustachius Lipnicki V. B. E. Par. Zar.
- Joannes Uhrynowski Bilezensis.
- Gregorius Lipnicki Skałatensis.
- Nicolaus Lisieniński Janowiensis.
- Joannes Mihowicz Bolechowiensis.
- Stephanus Zaskiewicz Sniatynensis.

За певну і добру льокацію поручаємо:

- 4 1/2% листи гіпотечні
- 4% листи гіпотечні
- 5% листи гіпотечні преміовані
- 4% листи Товариства кредитового земского
- 4% і 4 1/2% листи Банку кравого
- 4% позичку краву
- 4% облігації провінаційні і всілякі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнішнім курсі деннім.

Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.
БАНКУ
Гіпотечного.

Щадіть і купуйте землю!

Товариство взаїмного кредиту

„Джістер“

стоваришене зар. з обмеженою порукою у Львові (Ринок ч. 10)

платить 4% від вкладок, приймає і виплачує вкладки кожного дня, крім неділь і свят; Уділяє позички на 6% на гіпотеку або за порукою; дає більш позички парцелянтам на купно землі; сплату гіпотечних позичок розкладає 15 літ. при 30 ратах піврічних вносить рата на капітал і процент разом 5 корон від 100 корон.

На покриття дахів бляхою або черепом уділяє „Джістер“ позички на 5%.

Позички можуть дістати тільки члени; якщо член може приступити тільки член Товариства обезпечень „Джістер“

Дивиденда від уділів членських виносила все 6%

Вкладки можуть вкладати також не члени.

Вкладки виносять 1913 1905:	2,072,928 К.
Позички уділені	2,041,615 К.
Уділи членів	162,127 К.
Фонд резервовий	30,288 К.
Цінні папери і льокації	257,963 К.

З чистих зисків уділів „Джістер“ на перкви, бурса і инші годіліт ціли вже над 40,000 корон.

Щадіть і купуйте землю!

В книгарні Н. Товариства ім. Шевченка або через адміністрацію „Руслана“ можна дістати отой книжки:

Гомерової Одиссеї перек. в Нішинського Ч. I.—2 К 40 с.	Ч. II.—2 К — с.
Метаморфози Овідія пер. Сердешного	1 К — с.
Іов, переклад П. Ратая	1 К — с.
Григорій С. Сковорода	30 с.
Великий, новела Оржешкової пер. Кониського	50 с.
Др. Стоцкий, Наука рускої мови	40 с.
Істор. літературні перспективи Грузії	40 с.
Непримирена, оповідання Кониського.	40 с.
Дон Жуан Байрона, пер. Куліша	40 с.
Антін Головатий, розвідка Уманця	30 с.
Шевченко, Наймичка, новість пер. Кониського	60 с.
„Княгиня, „	30 с.
Проф. Ратміров, новість Мордовця пер. Уманця	40 с.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 1. до 15. жовтня 1906

Нова сензаційна програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлене В неділі і свята 2 представлення о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представлене. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвига ч. 9.